

Stapi lífeyrissjóður

Ársreikningur 2019

Stapi lífeyrissjóður
Strandgötu 3
600 Akureyri
kt. 601092-2559

Áritun óháðra endurskoðenda	2
Áritun tryggingastærðfræðings	4
Skýrsla stjórnar	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	6
Efnahagsreikningur	7
Yfirlit um sjóðstreymi	8
Tryggingadeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	9
Efnahagsreikningur	10
Yfirlit um sjóðstreymi	11
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	12
Séreignardeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	13
Efnahagsreikningur	14
Yfirlit um sjóðstreymi	15
Tilgreind séreignardeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	16
Efnahagsreikningur	17
Yfirlit um sjóðstreymi	18
Skýringar	19
Deildarskipt séreignardeild	34
Stjórnarháttayfirlýsing	37
Viðauki 1	43

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Stapa lífeyrissjóðs

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Stapa lífeyrissjóðs fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2019, efnahag hans 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Stapa lífeyrissjóði í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, stjórnháttaryfirlýsingu og viðauka 1 um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Stapa lífeyrissjóðs. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggtrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Akureyri, 26. mars 2020

Deloitte ehf.

Aðalsteinn Sigurðsson
endurskoðandi

Hólmgímur Bjarnason
endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og sjóðfélaga Stapa lífeyrissjóðs

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs í árslok 2019. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim og leiðbeinandi reglur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um tryggingafræðilegt mat á stöðu lífeyrissjóða.

Meðal annars er miðað við lífslíkur sjóðfélaga lífeyrissjóða árin 2014 til 2018 og 3,5% vexti p.a. Fyrir konur er miðað við 130% meðaltals örorkulíkum íslenskra lífeyrissjóða miðað við reynslu árunna 2011-2016 og fyrir karla 120%. Forsendur um lífs- og örorkulíkur eru eftir nýjum reiknigrundvelli Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga frá árinu 2019.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu sem og í skýringu nr. 15.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhalda sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2019. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga, sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda, sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstrarkostnaður og fjármagnsgjöld í framtíðinni eru núvirt miðað við árslok 2019, með sama hætti og skuldbindingar. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 3,5%. Ennfremur er bókfært virði markaðseigna fært til meðalmarkaðsverðs síðustu þriggja mánaða ársins.

Niðurstaða athugunarinnar er sú að skuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs eru 0,4% umfram eignir að meðtöldu verðmæti framtíðariðgjalda í hlutfalli af skuldbindingum.

Reykjavík, 26. mars 2020

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Skýrsla stjórnar

Stapi lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldtryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu í samræmi við 52. gr. þeirra laga. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Sjóðurinn skiptist í þrjár deildir: tryggingadeild, séreignardeild og tilgreinda séreignardeild.

Helstu upplýsingar um rekstrarár, væntanleg þróun sjóðsins og yfirlýsing um stjórnarhætti

Ávöxtun eigna Stapa árið 2019 var sú besta í sögu sjóðsins í núverandi mynd eða sem nemur 10% raunávöxtun. Allir eignaflokkar skiluðu jákvæðu ávöxtunarfamlagi á árinu. Ávöxtunarmarkmið sjóðsins er 3,5% raunávöxtun en meðalraunávöxtun undanfarinna 10 ára nemur 4,1%.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins styrktist á árinu, er neikvæð um 0,4%, en var neikvæð um 1,8% í lok árs 2018. Við mat á skuldbindingum sjóðsins er nú notast við lífslíkur árunna 2014-2018 en fyrra mat byggði á tímabilinu 2010-2014. Breyttar reikniforsendur hafa neikvæð áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins sem nemur 0,6%.

Stjórn gerir ráð fyrir að starfsemi sjóðsins verði með svipuðu sniði á næstu árum. Frá lokum reikningsársins hafa hlutabréf í eignasafni Stapa lækkað töluvert í verði í kjölfar áhrifa Covid-19 veirunnar. Lágt áhættustig sjóðsins og dreifð eignasamsetning hafa dregið úr áhrifum þessa á eignasafnið í heild. Óúrskurðað réttindi í réttindakerfi Stapa þróast að mestu í takti við breytingu á eignavísitölu sjóðsins. Því munu breytingar á eignaverði hafa minni áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar en ella. Gert er ráð fyrir að ávöxtun sjóðsins standi undir vexti skuldbindinga til framtíðar lítið og að réttindakerfi sjóðsins tryggi jafnvægi þar á milli.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt sérstaka yfirlýsingu um stjórnarhætti, sem birt er með ársreikningi þessum. Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í Viðauka I með ársreikningnum.

Sjóðfélagar og iðgjöld

Á árinu 2019 greiddu 21.939 sjóðfélagar hjá 3.287 launagreiðendum iðgjöld til tryggingadeildar sjóðsins. Iðgjöld ársins námu alls 12.572 millj. kr. Iðgjöld til tryggingadeildar voru kr. 12.162 millj. kr. og hækkuðu um 7,5% frá fyrra ár en iðgjöld til séreignardeildar hækkuðu um 8,3% milli ára og voru 301 millj. kr. Þá námu iðgjöld tilgreindrar séreignardeildar 109 m.kr. á árinu. Fjöldi virkra sjóðfélaga sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum voru 15.086 hjá tryggingadeild, 784 hjá séreignardeild og 346 hjá tilgreindri séreignardeild.

Lífeyrisgreiðslur

Heildarlífeyrisgreiðslur tryggingadeildar sjóðsins á árinu námu 6.408 millj. kr. og hækkuðu um 12,9% frá fyrra ári. Eftirlaunagreiðslur námu 4.540 millj. kr. Örorkulífeyrir nam 1.566 millj. kr., makalífeyrir nam 254 millj. kr. og barnalífeyrir 48 millj. kr. Þá námu lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild 174 millj. kr. og í tilgreindri séreignardeild 1 millj. kr. Lífeyrisþegar í árslok voru 10.261.

Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður sjóðsins á árinu 2019 var 429 millj. kr. Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum var 0,2%. Stöðugildi á árinu voru 18,5 og námu launagreiðslur 217 millj. kr.

Ávöxtun og eignir

Hrein eign tryggingadeildar til greiðslu lífeyris nam 249.521 millj. kr. og hækkaði um 16% frá fyrra ári. Nafnávöxtun deildarinnar var jákvæð um 12,9% en raunávöxtun nam 10%. Hrein eign séreignardeildar var 6.422 millj. kr. og hækkaði um 16,8% frá fyrra ári. Séreignardeildin býður upp þrjú ávöxtunarsöfn, Innlána safnið, Varfærna safnið og Áræðna safnið og nam hrein raunávöxtun safnanna 0,2%, 11,3% og 14,9% á árinu. Hrein eign tilgreindrar séreignardeildar nam 190 m.kr. í lok árs.

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið gerð á stöðu tryggingadeildar sjóðsins í árslok 2019. Tryggingafræðileg afkoma ársins var jákvæð um 5.169 millj. kr. og var tryggingafræðileg staða sjóðsins neikvæð í árslok um 1.636 millj. kr. eða 0,4% af skuldbindingum sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2019 með undirritun sinni.

Akureyri, 26. mars 2020

I stjórn

Framkvæmdastjóri

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2019

	Skýr.	2019	2018
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		3.295.740	3.268.743
Iðgjöld launagreiðenda		9.276.608	8.401.548
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(100.045)	(140.596)
		<u>12.472.303</u>	<u>11.529.695</u>
Sérstök aukaframlög	3	614.699	524.392
		<u>13.087.002</u>	<u>12.054.086</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	6.583.981	5.888.456
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		78.753	74.932
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	5	4.401	4.623
Eftirlaun frá Tryggingastofnun		(1.005)	(1.120)
		<u>6.666.131</u>	<u>5.966.891</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	19.249.834	2.677.495
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	10.402.323	7.218.579
Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði		(760)	64.239
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		45.211	61.011
Vaxtatekjur af handbæru fé		215.459	271.848
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		77.117	33.874
Ýmsar fjárfestingartekjur		31.340	9.712
Fjárfestingargjöld	8	(98.817)	(94.337)
		<u>29.921.706</u>	<u>10.242.421</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	428.662	456.349
Aðrar tekjur (önnur gjöld)	12	(487.364)	(17.085)
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		35.426.552	15.856.183
Hrein eign frá fyrra ári		<u>220.706.669</u>	<u>204.850.486</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u><u>256.133.221</u></u>	<u><u>220.706.669</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr.	31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	121.710.528	99.202.253
Skuldabréf	11	127.804.622	116.151.923
Bundnar bankainnstæður		806.862	970.887
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði		0	24.714
		<u>250.322.011</u>	<u>216.349.776</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		1.351.675	1.368.235
Aðrar kröfur		31.856	164.860
		<u>1.383.531</u>	<u>1.533.095</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	14	289.884	180.920
		<u>4.457.132</u>	<u>2.795.776</u>
Eignir samtals		<u>256.452.559</u>	<u>220.859.567</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir		319.338	152.898
Skuldir samtals		<u>319.338</u>	<u>152.898</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>256.133.221</u>	<u>220.706.669</u>
Skuldbindingar utan efnahags	16		

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2019

	2019	2018
Inngreiðslur		
Iðgjöld	12.488.862	11.344.531
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	159.497	166.491
Aðrar inngreiðslur	614.699	524.392
	<u>13.263.058</u>	<u>12.035.414</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	6.583.981	5.888.456
Rekstrarkostnaður	424.426	452.113
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	113.200	0
Aðrar útgreiðslur	110.613	145.484
	<u>7.232.220</u>	<u>6.486.053</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	6.030.838	5.549.360
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	815.827	671.432
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(33.112.587)	(34.964.029)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	29.030.400	26.897.684
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	14.866.594	8.299.398
Keypt skuldabréf	(24.304.105)	(35.950.305)
Seld skuldabréf	7.961.414	27.392.177
Endurgreidd bundin innlán	212.756	238.856
Keypt íbúðarhúsnaði	(34.500)	(42.112)
Selt íbúðarhúsnaði	62.400	1.139.297
Innborgaðar tekjur vegna reksturs íbúðarhúsnaðis	3.186	89.033
Gjöld vegna reksturs íbúðarhúsnaðis	(3.947)	(24.794)
	<u>(4.502.561)</u>	<u>(6.253.363)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	1.528.277	(704.003)
Gengismunur af handbæru fé	133.079	139.231
Handbært fé í upphafi árs	2.795.776	3.360.549
	<u>4.457.132</u>	<u>2.795.776</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2019

Tryggingadeild

	Skýr.	2019	2018
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		3.118.927	3.105.955
Iðgjöld launagreiðenda		9.042.821	8.207.183
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(9.213)	(5.780)
		<u>12.152.536</u>	<u>11.307.358</u>
Sérstök aukaframlög	3	614.699	524.392
		<u>12.767.235</u>	<u>11.831.750</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	6.408.465	5.676.389
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		78.753	74.932
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	5	4.401	4.623
Eftirlaun frá Tryggingastofnun		(1.005)	(1.120)
		<u>6.490.615</u>	<u>5.754.823</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	18.558.283	2.669.293
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	10.197.912	7.074.498
Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði		(760)	64.239
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		45.211	61.011
Vaxtatekjur af handbæru fé		196.789	256.384
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		75.820	32.773
Ýmsar fjárfestingartekjur		31.340	9.712
Fjárfestingargjöld	8	(98.813)	(94.337)
		<u>29.005.780</u>	<u>10.073.573</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	397.833	428.923
Aðrar tekjur (önnur gjöld)	12	(487.364)	(17.085)
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		34.397.203	15.704.491
Hrein eign frá fyrra ári		215.123.300	199.418.809
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u><u>249.520.503</u></u>	<u><u>215.123.300</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Tryggingadeild

	Skýr.	31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	118.376.882	96.442.641
Skuldabréf	11	125.152.416	113.917.925
Bundnar bankainnstæður		806.862	970.887
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði		0	24.714
		<u>244.336.159</u>	<u>211.356.166</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		1.305.619	1.322.059
Aðrar kröfur		31.856	164.860
		<u>1.337.475</u>	<u>1.486.920</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	14	289.884	180.920
Handbært fé		<u>3.876.324</u>	<u>2.252.193</u>
Eignir samtals		<u>249.839.842</u>	<u>215.276.199</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir		319.338	152.898
Skuldir samtals		<u>319.338</u>	<u>152.898</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>249.520.503</u>	<u>215.123.300</u>
Skuldbindingar utan efnahags	16		

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2019

Tryggingadeild

	Skýr.	2019	2018
Inngreiðslur			
Iðgjöld		12.168.976	11.146.484
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		139.529	149.926
Aðrar inngreiðslur		614.699	524.392
		<u>12.923.205</u>	<u>11.820.801</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		6.408.465	5.676.389
Rekstrarkostnaður		393.598	424.687
Fjárfesting í rekstrarfjármunum		113.200	0
Aðrar útgreiðslur		110.610	145.484
		<u>7.025.873</u>	<u>6.246.560</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		5.897.332	5.574.242
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		794.607	650.384
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(32.354.696)	(33.587.724)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		28.176.212	25.804.798
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		14.654.959	8.178.857
Keypt skuldabréf		(23.878.673)	(35.802.778)
Seld skuldabréf		7.961.414	27.026.550
Endurgreidd bundin innlán		212.756	78.844
Keypt íbúðarhúsnæði		(34.500)	(42.112)
Selt íbúðarhúsnæði		62.400	1.139.297
Innborgaðar tekjur vegna reksturs íbúðarhúsnæðis		3.186	89.033
Gjöld vegna reksturs íbúðarhúsnæðis		(3.947)	(24.794)
		<u>(4.406.280)</u>	<u>(6.489.645)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		1.491.052	(915.403)
Gengismunur af handbæru fé		133.079	139.231
Handbært fé í upphafi árs		2.252.193	3.028.365
Handbært fé í lok árs		<u>3.876.324</u>	<u>2.252.193</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31.12.2019

Tryggingafræðileg staða 2019

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	249.520.503		249.520.503
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(13.641.200)		(13.641.200)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(2.614.937)		(2.614.937)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(3.709.226)	(6.210.765)	(9.919.991)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		194.687.166	194.687.166
Eignir samtals.....	<u>229.555.139</u>	<u>188.476.401</u>	<u>418.031.541</u>

Skuldbindingar

Eftirlaun.....	190.907.145	147.694.607	338.601.752
Örorkulífeyrir.....	29.262.076	33.414.929	62.677.005
Makalífeyrir.....	9.352.571	6.826.112	16.178.683
Barnalífeyrir.....	194.138	2.015.795	2.209.934
Skuldbindingar samtals.....	<u>229.715.930</u>	<u>189.951.443</u>	<u>419.667.373</u>

Skuldbindingar umfram eignir..... (160.791) (1.475.041) (1.635.832)

Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok..... -0,07% -0,78% -0,39%

Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun..... -0,18% -3,63% -1,79%

Tryggingafræðileg staða 2018

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	215.123.300		215.123.300
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(8.468.660)		(8.468.660)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(774.063)		(774.063)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(3.502.467)	(6.125.166)	(9.627.633)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		177.129.188	177.129.188
Eignir samtals.....	<u>202.378.111</u>	<u>171.004.022</u>	<u>373.382.133</u>

Skuldbindingar

Eftirlaun.....	165.994.283	135.329.387	301.323.671
Örorkulífeyrir.....	27.379.896	33.477.488	60.857.384
Makalífeyrir.....	9.178.296	6.699.747	15.878.042
Barnalífeyrir.....	195.371	1.932.637	2.128.008
Skuldbindingar samtals.....	<u>202.747.846</u>	<u>177.439.259</u>	<u>380.187.105</u>

Skuldbindingar umfram eignir..... (369.735) (6.435.237) (6.804.972)

Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok..... -0,18% -3,63% -1,79%

Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun..... -1,05% -0,74% -0,92%

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2019

Séreignardeild

	Skýr.	2019	2018
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		176.813	162.787
Iðgjöld launagreiðenda		124.676	115.225
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(77.306)	(126.311)
		<u>224.182</u>	<u>151.701</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	<u>174.313</u>	<u>211.732</u>
		<u>174.313</u>	<u>211.732</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	684.016	9.622
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	201.310	143.286
Vaxtatekjur af handbæru fé		18.503	15.346
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		1.209	1.062
Fjárfestingargjöld	8	(4)	0
		<u>905.035</u>	<u>169.316</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	30.213	27.238
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		924.691	82.046
Hrein eign frá fyrra ári		5.497.680	5.415.634
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u><u>6.422.372</u></u>	<u><u>5.497.680</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Séreignardeild

	Skýr.	31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	3.277.438	2.728.933
Skuldabréf	11	2.542.504	2.196.776
		<u>5.819.942</u>	<u>4.925.709</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		<u>29.694</u>	<u>31.740</u>
Handbært fé		<u>572.736</u>	<u>540.232</u>
Eignir samtals		<u>6.422.372</u>	<u>5.497.681</u>
Skuldir samtals		<u>0</u>	<u>0</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>6.422.372</u>	<u>5.497.680</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2019

Séreignardeild

	Skýr.	2019	2018
Inngreiðslur			
Iðgjöld		226.228	138.848
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		19.712	16.408
		<u>245.941</u>	<u>155.256</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		174.313	211.732
Rekstrarkostnaður		30.213	27.238
Aðrar útgreiðslur		4	0
		<u>204.529</u>	<u>238.970</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		41.411	(83.714)
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		21.186	21.045
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(728.195)	(1.341.938)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		842.519	1.080.128
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		207.834	119.932
Keypt skuldabréf		(352.252)	(110.492)
Seld skuldabréf		0	365.627
Endurgreidd bundin innlán		0	160.012
		<u>(8.907)</u>	<u>294.314</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		32.504	210.600
Handbært fé í upphafi árs		540.232	329.632
Handbært fé í lok árs		<u>572.736</u>	<u>540.232</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2019

Tilgreind séreignardeild

	2019	2018
Iðgjöld		
Iðgjöld launagreiðenda	109.111	79.141
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(13.527)	(8.505)
	<u>95.585</u>	<u>70.636</u>
Lífeyrir		
Heildarfjárhæð lífeyris	1.203	335
	<u>1.203</u>	<u>335</u>
Hreinar fjárfestingartekjur		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum 6	7.535	(1.420)
Hreinar tekjur af skuldabréfum 7	3.101	795
Vaxtatekjur af handbæru fé	167	118
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	89	39
	<u>10.891</u>	<u>(468)</u>
Rekstrarkostnaður		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður 9	615	188
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	104.657	69.645
Hrein eign frá fyrra ári	85.687	16.043
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>190.345</u>	<u>85.687</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Tilgreind séreignardeild

		31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	56.208	30.680
Skuldabréf	11	109.701	37.221
		<u>165.910</u>	<u>67.901</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		<u>16.363</u>	<u>14.435</u>
Handbært fé		<u>8.072</u>	<u>3.351</u>
Eignir samtals		<u>190.345</u>	<u>85.687</u>
Skuldir samtals		<u>0</u>	<u>0</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>190.345</u>	<u>85.687</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2019

Tilgreind séreignardeild

	Skýr.	2019	2018
Inngreiðslur			
Iðgjöld		93.658	59.199
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		255	157
		<u>93.913</u>	<u>59.356</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		1.203	335
Rekstrarkostnaður		615	188
		<u>1.818</u>	<u>523</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		92.095	58.833
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		33	3
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	(29.697)	(34.367)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		11.669	12.757
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		3.801	609
Keypt skuldabréf		(73.180)	(37.036)
		<u>(87.373)</u>	<u>(58.033)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		4.721	800
Handbært fé í upphafi árs		3.351	2.551
Handbært fé í lok árs		<u>8.072</u>	<u>3.351</u>

1. Starfsemi

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn er lífeyrissjóður fyrir launafólk sem á aðild að almennum stéttarfélögum á Norður- og Austurlandi og nær starfsvæði sjóðsins frá Hrútafirði í vestri að Hornafirði í austri.

Sjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sem staðfestar eru af fjármálaráðuneytinu í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um ársreikninga og lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Við gerð ársreikningsins er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015. Í undantekningar tilfellum er vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglunum, þegar upphæðir undirlíða teljast óverulegar og eru þær þá felldar inn í aðra undirlíði. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum félagsins.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	2019	2018	31.12.2019	31.12.2018
Evra (EUR).....	137,30	127,73	135,45	132,86
Bandaríkjadalur (USD).....	122,65	108,38	120,81	116,05
Sterlingspund (GBP).....	156,49	144,35	159,03	147,97
Sænsk króna (SEK).....	12,97	12,46	12,96	12,98
Norsk króna (NOK).....	13,94	13,31	13,73	13,36
Dönsk króna (DKK).....	18,39	17,14	18,13	17,79

Fjárhæðir

Fjárhæðir í reikningunum eru sýndar í þúsundum króna.

Áhættustjórnun

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Sjóðurinn hefur ekki gert afleiðusamninga í þeim tilgangi að verja áhættu í starfsemi hans, hvorki fjárhagslega áhættu eða lýðfræðilega.

Áhættureikningsskil eru ekki til staðar og afleiðuviðskipti ekki viðhöfð. Engir framvirkir gjaldreisskiptasamningar, valréttir né aðrir afleiðusamningar eru við lýði hjá sjóðnum.

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: gangvirðismatið byggir á uppgefnu verði á virkum markaði.

Stig 2: gangvirðismatið byggir ekki á uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum fjármálagerna með sambærilegan líftíma á virkum markaði), eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum s.s. gengi frá rekstraraðila sjóðs, innra virði félags eða verðmati viðurkennds matsaðila.

Stig 3: gangvirðismatið byggir á kostnaðarverði eða lægra verði hafi sjóðurinn upplýsingar sem benda til þess eða á afskrifuðu kostnaðarvirði þar sem tekið er tillit til kaupávxatunarkröfu, áfallinna vaxta, verðbóta og gengisbreytinga gjaldmiðla eftir því sem við á.

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem berast sjóðnum. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru móttframlag launagreiðanda. Jafnframt eru ógreidd iðgjöld áætluð í lok árs og er áætlunin byggð á skilum iðgjalda á undanförunum árum. Ógreidd iðgjöld í lok árs eru eignfærð í efnahagsreikningi sem kröfur á launagreiðendur.

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er greitt til jöfnunar á örorkubyrði á milli lífeyrissjóða og færast sem sérstök aukaframlög meðal iðgjalda.

2. Grundvöllur reikningsskilanna (framhald)

Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í eftirlaun, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri en á móti eru þar greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna. Annar kostnaður sem færður er með lífeyriskostnaði er framlag í Virk starfsendurhæfingarsjóð og beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða.

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf, bundnar bankainnstæður og aðrar fjárfestingar. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf og eru þau metin á gangvirði. Gangvirðismatið er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að framan.

Skuldabréf eru framseljanleg skuldabréf og önnur skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga og útlán til sjóðfélaga, slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi. Sjóðurinn hefur ekki flokkað nein skuldabréf með þeim hætti að þeim skuli haldið til gjalddaga. Gangvirðismat er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að framan.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

Aðrar fjárfestingar eru fjárfestingar lífeyrissjóðsins sem ekki falla undir liði hér að ofan. Til að mynda húseignir og lóðir sem teknar eru til fullnustu greiðslu. Þær fjárfestingar eru færðar á gangvirði. Gangvirði kann að vera kostnaðarverð ef ekki liggja fyrir upplýsingar um viðskiptaverð, sem getur nýst við að verðmeta viðkomandi eign.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.

3. Sérstök aukaframlög

	2019	2018
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....	614.699	524.392

4. Heildarfjárhæð lífeyris

	2019	2018
Eftirlaun.....	4.540.137	4.007.515
Örorkulífeyrir.....	1.566.341	1.384.037
Makalífeyrir.....	254.474	242.530
Barnalífeyrir.....	47.513	42.307
	6.408.465	5.676.389
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild.....	174.313	211.732
Lífeyrisgreiðslur úr tilgreindri séreignardeild.....	1.203	335
	6.583.981	5.888.456

5. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2019	2018
Úrskurðarkostnaður tryggingalækna, vottorð ofl.....	4.401	4.623

6. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2019	2018
Arðgreiðslur	810.610	687.662
Hagnaður af sölu eignarhluta	6.136.243	4.117.910
Breytingar á gangvirði	12.302.981	(2.128.076)
	19.249.834	2.677.495
Áhrif gjaldmiðla færð meðal tekna af eignarhlutum í félögum og sjóðum	2.475.433	5.616.541
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:		
Tryggingadeild	18.558.283	2.669.293
Séreignardeild	684.016	9.622
Tilgreind séreignardeild	7.535	(1.420)

6. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

Afkoma 20 stærstu fjárfestinga greinist þannig: *)

	2019	2018
Arion banki hf.	445.163	(70.689)
BlackRock ICS Institutional US Dollar Liquidity Fund	63.155	243.785
BlackRock Developed World Index Fund	3.680.121	62.248
Eimskipafélag Íslands hf.	(312.712)	(129.384)
Festi hf.	209.014	198.787
BlackRock Global Funds - Fixed Income Global Opportunities Fund X2 USD	219.360	(26.516)
Hagar hf.	(52.309)	632.126
iShares 1-3 Year Treasury Bond ETF	212.793	(118.167)
Marel hf.	3.200.890	688.425
Nordea 1 - Alpha 15MA - BI EUR	40.059	0
Pimco Income "I"	290.217	93.581
Reginn hf.	87.826	(322.699)
Reitir fasteignafélag hf.	48.429	(325.155)
Schroder International Selection Fund, Emerging Markets.....	859.093	(156.029)
Síminn hf.	707.238	(134.331)
State Street World Index Equity Fund	3.011.368	63.888
Vescore Global Risk Diversification (var áður Vontobel Fund II SICAV Vescore)	325.724	50.058
Vanguard - Global Stock Index	395.311	485.916
Vontobel Fund - Global Equity	1.060.240	128.526
Warburg Pincus Private Equity XII.....	243.021	290.349
Afkoma 20 stærstu fjárfestinga alls	14.734.002	1.654.718

*) Afkoman er samantlagður söluhagnaður, arður og óinnleyst breyting á gangvirði

7. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Tekjur flokkaðar eftir verðmatsaðferðum:

	2019	2018
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	8.608.380	5.655.848
Skuldabréf á gangvirði - stig 2	757.340	653.971
Skuldabréf á gangvirði - stig 3	1.036.603	908.760
	10.402.323	7.218.579

Áhrif gjaldmiðla færð meðal hreinna tekna af skuldabréfum 45.856 369.135

Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild	10.197.912	7.074.498
Séreignardeild	201.310	143.286
Tilgreind séreignardeild	3.101	795

Í lok árs 2019

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:

	Gangvirðisstig		
	1 og 2	3	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	6.664.315	0	6.664.315
Skuldabréf sveitarfélaga	628.571	0	628.571
Skuldabréf lánastofnana	1.359.764	0	1.359.764
Skuldabréf fyrirtækja	713.071	792.112	1.505.182
Veðlán sjóðfélaga	0	244.491	244.491
	9.365.720	1.036.603	10.402.323

Í lok árs 2018

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:

	Gangvirðisstig		
	1 og 2	3	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	4.440.052	0	4.440.052
Skuldabréf sveitarfélaga	553.413	0	553.413
Skuldabréf lánastofnana	1.168.008	0	1.168.008
Skuldabréf fyrirtækja	148.346	853.646	1.001.992
Veðlán sjóðfélaga	0	55.114	55.114
	6.309.819	908.760	7.218.579

8. Fjárfestingargjöld

	2019	2018
Vörslu- og umsýslubóknun	95.710	91.616
Önnur fjárfestingargjöld	3.107	2.721
	98.817	94.337

Árið 2019	Bein fjárfest. gjöld	Áætluð fjárfest. gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfest. gjalda alls af meðaleign
Umsýslubóknar:					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	4.820	4.820	302.355	1,6%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....	0	31.522	31.522	5.208.832	0,6%
Vegna innlendra fagfjárfestingarsjóða	0	132.594	132.594	11.445.147	1,2%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	40.045	277.939	317.983	54.488.629	0,6%
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu.....	0	521.774	521.774	16.479.113	3,2%
Kaup- og sölubóknar vegna verðbréfavíðskipta.....	26.623		26.623		
Vörslubóknar.....	37.582		37.582		
Umsýslubóknar vegna útvistunar eignastýringar.....	19.358		19.358		
Önnur fjárfestingargjöld.....	-1.274		-1.274		
Fjárfestingargjöld samtals.....	122.333	968.648	1.090.981		

Skipting fjárfestingargjalda á deildir

Tryggingadeild.....	121.547	957.020	1.078.567	85.899.277	1,3%
Séreignardeild, Varfærna safnið.....	204	2.172	2.376	432.455	0,5%
Séreignardeild, Áræðna safnið.....	561	8.889	9.450	1.547.151	0,6%
Tilgreind séreignardeild, Varfærna safnið.....	21	568	588	45.194	
Fjárfestingargjöld samtals.....	122.333	968.648	1.090.981	87.924.076	1,2%

Árið 2018

Umsýslubóknar:					
Vegna innlendra verðbréfasjóða		3.923	3.923	311.998	1,3%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....		10.872	10.872	3.217.392	0,3%
Vegna innlendra fagfjárfestingarsjóða	26	130.824	130.850	7.289.309	1,8%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	3.646	137.842	141.488	40.817.214	0,3%
Vegna annarra erlenda sjóða um sameiginlega fjárfestingu.....	0	436.903	436.903	13.945.351	3,1%
Kaup- og sölubóknar vegna verðbréfavíðskipta.....	33.240		33.240		
Vörslubóknar.....	30.086		30.086		
Umsýslubóknar vegna útvistunar eignastýringar.....	18.920		18.920		
Önnur fjárfestingargjöld.....	42.609		42.609		
Fjárfestingargjöld samtals.....	128.528	720.363	848.891		

Skipting fjárfestingargjalda á deildir

Tryggingadeild.....	127.708	712.904	840.612	63.473.968	1,3%
Séreignardeild, Varfærna safnið.....	439	1.957	2.396	497.318	0,5%
Séreignardeild, Áræðna safnið.....	349	5.346	5.695	1.591.931	0,4%
Tilgreind séreignardeild, Varfærna safnið.....	32	156	188	18.046	
Fjárfestingargjöld samtals.....	128.528	720.363	848.891	65.581.263	1,3%

Kaup- og sölubóknar vegna verðbréfavíðskipta eru inni í hreinum tekjum viðkomandi verðbréfa og þar með eignaflokks.

9. Rekstrarkostnaður

9.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:

	2019	2018
Laun og launatengd gjöld.....	268.007	286.192
Tryggingastærðfræðingur	3.253	2.938
Endurskoðun	5.892	5.424
Innri endurskoðun.....	3.572	5.479
Lögfræðikostnaður.....	4.875	16.598
Fjármálaeftirlit.....	17.943	17.382
Tölvukostnaður.....	73.075	69.566
Annar kostnaður.....	52.045	52.771
	428.662	456.349

9. Rekstrarkostnaður (framhald)

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sundurliðast þannig á deildir:

	2019	2018
Tryggingadeild.....	397.833	428.923
Séreignardeild.....	30.213	27.238
Tilgreind séreignardeild.....	615	188

9.2 Laun og launatengd gjöld:

	2019	2018
Laun starfsfólks.....	203.278	217.185
Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar.....	13.930	13.403
Launatengd gjöld.....	50.799	55.604
	268.007	286.192

Stöðugildi að meðaltali.....	18,5	18,3
------------------------------	------	------

9.3 Laun stjórnarmanna, lykilstjórnenda og endurskoðunarnefndar:

Laun og önnur hlunnindi stjórnenda:

	2019	2018
Framkvæmdastjóri.....	20.842	20.474
Skrifstofustjóri og staðgengill framkvæmdastjóra.....	13.714	13.400
Áhættustjóri.....	10.100	3.400
Fjárfestingastjóri.....	19.199	18.302
Forstöðumaður réttindasviðs.....	17.400	16.764
Fyrirverandi fjárfestingastjóri.....	0	8.181
Fyrirverandi framkvæmdastjóri.....	0	4.020
Fyrirverandi framkvæmdastjóri*.....	0	23.593
	81.255	108.134

*Dómskrafa skv. niðurstöðu Hrd. 756/2017. Viðkomandi framkvæmdastjóri lét af störfum á árinu 2016.

Laun stjórnar:

Ágúst Torfi Hauksson.....	0	475
Erla Jónsdóttir, formaður.....	2.146	2.134
Guðbjörg Særún Björnsdóttir.....	203	712
Heimir Þorleifur Kristinsson.....	101	101
Huld Aðalbjarnardóttir.....	2.265	2.015
Kristín Halldórsdóttir.....	1.261	1.187
Oddný María Gunnarsdóttir.....	752	0
Páll Snorrason.....	54	50
Sigríður Dóra Sverrisdóttir.....	208	101
Sverrir Mar Albertsson.....	1.261	1.187
Tryggvi Jóhannsson.....	1.261	1.187
Unnar Már Pétursson.....	1.261	806
Valdimar Halldórsson.....	1.261	1.187
Þórarinn Guðni Sverrisson.....	0	475
	12.034	11.618

Laun endurskoðunarnefndar:

Ágúst Torfi Hauksson.....	0	179
Halla Bergþóra Halldórsdóttir, formaður.....	948	892
Tryggvi Jóhannsson.....	474	268
Unnar Már Pétursson.....	474	268
Þórarinn Sverrisson.....	0	179
	1.896	1.785

9.4 Þóknar til ytri endurskoðenda sjóðsins:

	2019	2018
Þóknun fyrir endurskoðun.....	5.788	5.396
Önnur þjónusta.....	104	28
	5.892	5.424

9.5 Þóknar til innri endurskoðenda sjóðsins:

	2019	2018
Þóknun fyrir innri endurskoðun.....	3.572	5.479
	3.572	5.479

9. Rekstrarkostnaður (framhald)

9.6 Þóknar til tryggingastærðfræðings sjóðsins:	2019	2018
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	2.540	2.168
Önnur þjónusta.....	713	771
	<u>3.253</u>	<u>2.938</u>

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	31.12.2019	31.12.2018
Eignarhlutur í innlendum hlutafélögum	37.854.426	31.442.755
Eignarhlutur í erlendum hlutafélögum	0	0
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum	6.427.646	8.590.611
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum	<u>77.428.456</u>	<u>59.168.887</u>
	<u>121.710.528</u>	<u>99.202.253</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:		
Tryggingadeild.....	118.376.882	96.442.641
Séreignardeild.....	3.277.438	2.728.933
Tilgreind séreignardeild.....	56.208	30.680

Eignarhlutur í innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Arion banki hf.....	1,9%	2.752.439	2.962.858	1.077.121	871.536
ARIONs SDB.....	0,5%	714.674	764.389	636.652	525.699
Brim hf (var áður HB Grandi hf).....	0,0%	13.795	15.411	1.110.238	1.108.533
Eik fasteignafélag hf.....	5,0%	1.331.543	1.423.863	1.275.738	1.427.674
Eimskipafélag Íslands hf.....	5,0%	2.391.704	1.768.394	2.309.727	2.104.873
Festi hf.....	5,7%	2.147.889	2.412.442	1.266.454	1.356.002
Hagar hf.....	4,7%	2.527.857	2.507.473	1.808.337	1.948.031
Icelandair Group hf.....	1,6%	1.700.118	659.205	4.102.847	2.024.729
Iceland Seafood International hf.....	1,3%	329.023	342.128	0	0
Marel hf.....	1,3%	2.724.662	6.353.341	2.534.013	5.551.278
MAREL NA (Marel hf.).....	0,2%	1.033.211	1.109.336	0	0
Nýherji hf.....	2,1%	262.207	251.507	213.660	190.348
Reginn hf.....	4,7%	1.483.218	1.907.896	1.133.276	1.522.054
Reitir fasteignafélag hf.....	4,1%	2.408.582	2.036.941	2.429.700	2.175.691
Síminn hf.....	4,6%	1.561.331	2.281.236	1.560.406	1.672.532
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	2,1%	449.468	542.421	267.680	252.160
Skeljungur hf.....	2,9%	450.549	512.166	478.724	504.327
Sýn hf.....	4,9%	772.981	512.014	745.510	611.492
Tryggingamiðstöðin hf.....	4,0%	858.258	955.075	575.266	485.901
Vátryggingafélag Íslands hf.....	3,9%	802.230	819.818	763.147	765.744
		<u>26.715.738</u>	<u>30.137.917</u>	<u>24.288.498</u>	<u>25.098.603</u>

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Oskráð félög:	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Alda Credit Fund Slhf.....	13,6%	150.000	187.950	150.000	178.200
Alda Credit Fund II slhf.....	9,9%	200.000	222.600	200.000	207.200
AO Fjárfestingafélag slhf.....	3,3%	2.612	3.064	2.612	3.064
Ásgarður hf.....	5,5%	6.250	20.938	6.250	20.938
Bakkastakkur slhf.....	14,8%	426.356	57.899	411.511	386.491
Blávarmi slhf.....	3,3%	476.154	476.154	0	0
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða hf.....	5,2%	745	5.598	745	5.598
Fí fasteignafélag slhf.....	7,6%	124.963	318.905	124.963	297.899
Frumtak 2 slhf.....	11,8%	473.325	497.271	377.589	390.989
Genís hf.....	6,3%	250.000	250.000	250.000	250.000
Horn III slhf.....	4,5%	424.167	275.284	395.000	305.335
Innviðir fjárfestingar slhf.....	14,6%	569.300	500.984	50.000	47.170
Íslensk verðbréf hf.....	5,0%	127.727	102.750	127.727	102.750
Jarðvarmi slhf.....	3,3%	796.062	1.165.905	397.683	541.920
Kaupþing banki ehf.....	0,0%	1.987	1.987	1.987	1.987
Kjölfesta slhf.....	17,6%	385.281	395.299	385.281	375.264
Loðnuvinnslan hf.....	1,7%	11.911	125.859	11.911	125.859
MF1 slhf.....	17,3%	690.171	756.320	690.171	811.338
Reiknistofa lífeyrissjóða hf.....	15,5%	24.444	24.815	24.444	24.815
S38 slhf.....	17,3%	500.000	493.073	500.000	500.025
SF V slhf.....	4,4%	21.034	72.354	21.034	69.909
SF VI slhf.....	2,0%	124.832	87.019	124.832	88.437
SÍA II slhf.....	3,5%	84.852	152.342	243.894	412.328
SÍA III slhf.....	12,5%	716.222	741.625	555.215	557.492
Sparisjóður Austurlands hf.....	6,5%	44.038	51.822	44.038	51.822
TFII slhf.....	18,0%	330.300	347.476	244.800	258.509
T Plús hf.....	9,1%	2.000	11.834	2.000	12.442
Tækifæri hf.....	15,0%	108.169	337.514	93.169	314.903
Veðskuld II slhf.....	8,0%	316	30.598	316	346
Önnur félög.....		2.926	1.272	1.768	1.126
		7.076.143	7.716.509	5.438.941	6.344.153
Eignarhlutar í innlendum félögum alls.....		33.791.881	37.854.426	29.727.439	31.442.756
Hlutabréfaeign alls		33.791.881	37.854.426	29.727.439	31.442.756

Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir skuldabréfasjóðir greinast þannig:

Innlendir skuldabréfasjóðir greinast þannig:	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Gamma Iceland Fixed Income Fund.....	7,2%	488.493	1.150.908	488.493	934.593
Gamma Iceland Government Bond Fund.....	0,0%	0	0	91.612	96.585
Gamma Government Bond Index Fund.....	0,0%	0	0	800	869
Ív Ríkisskuldabréfasjóður.....	4,6%	127.626	127.626	117.962	118.687
JR Veðskuldabréf.....	7,4%	420.000	438.217	0	0
Landsbréf Veðskuldabréfasjóður.....	14,3%	57.963	87.379	985.945	1.030.513
Ríkisskuldabréfasjóður MP.....	1,3%	99.279	99.279	406	426
Íslandssjóðir- Ríkisskuldabréf meðallöng.....	0,0%	0	0	1.598	1.668
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður langur.....	0,2%	24.477	24.477	129.757	138.564
Veðskuldabréfasjóður Ív.....	12,4%	100.000	146.250	100.000	134.040
Veðskuldabréfasjóður ST1.....	7,8%	437.717	529.177	437.717	496.478
Veðskuldabréfasjóður Ív - VIV II.....	20,0%	399.738	403.433	0	0
Virðing veðskuldabréfasjóður.....	10,0%	97	60	97	60
Hlutdeildarskírteini í innlendum skuldabréfasjóðum alls.....		2.155.390	3.006.806	2.354.389	2.952.481

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Innlendir hlutabréfasjóðir greinast þannig:	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Akta Stokkur.....	11,0%	200.000	209.818	100.000	91.718
Arev NII slhf.....	15,2%	101.680	2.034	101.680	2.034
Auður I fagfjórðfestasjóður slf.....	6,2%	56.329	43.868	56.329	41.542
Brú II Venture Capital Fund.....	5,6%	327.108	18.515	327.108	18.515
Frumtak slhf.....	3,7%	76.263	101.318	74.782	69.759
Ív Alþjóðlegur hlutabréfasjóður.....	17,3%	136.134	188.067	226.253	251.042
Ív Erlent hlutabréfasafn.....	17,3%	15.349	15.349	5.600	4.955
Ív Hlutabréfavísitölusjóður.....	17,0%	83.073	84.042	123.938	112.498
Ív Stokkur.....	15,2%	142.602	162.826	0	0
Júpíter - Innlend hlutabréf.....	13,0%	564.589	593.419	240.906	226.683
Júpíter - Hlutabréfavísitölusjóður.....	2,9%	4.716	4.716	700	658
Katla Fund.....	3,6%	813.075	1.022.431	480.589	514.763
Stefnir ÍS 15.....	2,6%	480.965	519.256	180.965	175.409
Hlutdeildarskírteini í innlendum hlutabréfasjóðum alls.....		3.001.884	2.965.659	1.918.850	1.509.577

Innlendir skammtímasjóðir greinast þannig:	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
GAMMA: LIQUID.....	0,0%	0	0	1.144.849	1.183.525
Ív Skammtímasjóður.....	4,5%	398.168	402.164	1.739.908	1.760.087
Stefnir Lausafjársgjóður.....	0,0%	500	543	500	522
Júpíter Lausafjársgjóður.....	0,4%	50.000	52.475	1.181.313	1.184.419
Hlutdeildarskírteini í innlendum skammtímasjóðum alls.....		448.668	455.182	4.066.571	4.128.553

Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum alls.....	31.12.2019		31.12.2018	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
	5.605.943	6.427.646	8.339.810	8.590.611

Erlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:	31.12.2019		31.12.2018	
	Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Fasteignasjóðir.....	2.365.421		2.123.169	
Framtakssjóðir.....	15.278.557		12.665.196	
Hlutabréfasjóðir.....	38.479.952		30.070.357	
Innviðasjóðir.....	476.829		0	
Marksjóðir.....	5.326.985		1.319.974	
Skammtímasjóðir.....	4.019.852		5.596.043	
Skuldabréfasjóðir.....	11.480.860		7.394.148	
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls.....	77.428.456		59.168.887	

Hlutdeildarskírteini í óskráðum erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2%	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Advent International GPE IX.....	2,9%	171.755	166.718	0	0
Adveq Opportunity I C.V.....	2,6%	73.213	79.847	178.352	96.663
Adveq Technology VIII L.P.....	3,7%	358.317	532.276	325.812	407.269
AlpInvest Co-Investment Fund VII.....	4,6%	675.345	749.462	359.842	393.312
Alþjóða fasteignasjóðurinn.....	4,7%	43.274	25.300	59.666	34.216
American Securities Partners VIII.....	9,6%	28.077	27.577	0	0
Aviva Investors European Property Fund of Funds.....	4,4%	433.342	12.609	429.374	8.641
BlackRock Private Opportunities Fund IV.....	5,1%	264.704	259.690	0	0
BlueBay Total Return Credit.....	2,2%	1.260.806	1.253.399	0	0
Crown Asia-Pacific Private Equity IV.....	3,3%	397.428	392.745	0	0
Genesta Nordic Real Estate Fund II.....	2,0%	566.393	784.893	716.154	802.623
Genesta Nordic Real Estate Fund III.....	2,2%	7.750	7.429	0	0
International Private Equity Fund II L.P.....	4,9%	21.722	26.175	33.048	68.013
LEM Multifamily Fund V, LP.....	3,3%	80.834	78.527	0	0
Partners Group Emerging Markets 2007, L.P.....	2,8%	227.537	283.303	269.689	326.295
Partners Group European Mezzanine 2005.....	2,0%	12.343	8.398	12.343	7.558
Partners Group Real Estate Opportunities 2019.....	4,3%	348.377	341.650	0	0
Vescore Global Risk Diversification (var áður Vontobel Fund II SICAV Vescore).....	10,7%	3.098.289	3.421.742	1.152.290	1.319.974
Vesey Street Fund III.....	3,5%	31.101	36.084	42.616	62.137
Hlutdeildarskírteini í óskráðum erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2% alls.....		8.100.606	8.487.823	3.579.185	3.526.701

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangverð	Kostnaðarverð	Gangverð
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum, 20 stærstu:					
Advent International GPE V.....	1,2%	994.260	1.315.257	704.321	872.540
AlpInvest Co-Investment Fund VII.....	4,6%	675.345	749.462	359.842	393.312
BlackRock Global Funds - Fixed Income Global Opportunities Fund X2 USD.....	0,3%	3.875.618	4.068.463	2.050.291	2.023.776
BlackRock Developed World Index Fund.....	0,8%	10.116.337	14.384.221	10.058.104	11.485.541
BlackRock ICS Institutional US Dollar Liquidity Fund.....	0,1%	4.155.266	4.005.665	4.361.975	4.489.963
BlueBay Total Return Credit.....	2,2%	1.260.806	1.253.399	0	0
Bridgepoint Europe V B1 LP.....	0,2%	706.099	1.010.433	799.695	1.006.060
CCMP Capital Investors III.....	0,3%	778.551	953.088	853.556	918.574
Fidelity Emerging Markets.....	0,1%	689.024	774.168	0	0
Genesta Nordic Real Estate Fund II.....	2,0%	566.393	784.893	716.154	802.623
iShares 1-3 Year Treasury Bond ETF.....	0,1%	1.654.713	1.674.532	3.278.513	3.156.123
Nordea 1 - Alpha 15MA - BI EUR.....	0,7%	1.745.548	1.785.607	0	0
Partners Group Direct Investments 2009, L.P.....	1,4%	195.882	864.196	195.882	699.259
Pimco Income Fund "I".....	0,0%	3.481.752	3.865.551	1.654.902	1.748.483
Schroder International Selection Fund Emerging Markets.....	0,7%	2.929.818	3.858.663	2.770.429	2.972.965
State Street World Index Equity Fund.....	1,7%	7.067.381	10.197.937	8.844.995	9.700.289
Vanguard - Global Stock Index.....	0,2%	2.101.244	2.492.927	1.079.242	1.077.739
Vescore Global Risk Diversification.....	10,7%	3.098.289	3.421.742		
Vontobel Fund - Global Equity I.....	1,2%	3.561.049	4.600.858	2.015.163	2.338.731
Warburg Pincus Equity XII.....	0,2%	1.513.942	1.998.359	1.162.991	1.417.824
20 stærstu hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls.....		51.167.316	64.059.422	40.906.056	45.103.803

Eignarhlutir í félögum og sjóðum flokkaðir eftir matsaðferðum:

	31.12.2019	31.12.2018
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 1	88.932.202	69.746.159
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 2	32.176.391	28.972.308
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 3	601.936	483.786
	121.710.528	99.202.253

11. Skuldabréf

Skuldabréf með ríkisábyrgð:

	31.12.2019	31.12.2018
Húsbréf.....	20.819	26.947
Íbúðabréf.....	36.823.921	36.504.231
Ríkisbréf.....	32.857.919	33.773.566
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	1.282.488	2.005.778
	70.985.147	72.310.522

Skuldabréf sveitarfélaga .....

Skuldabréf lánastofnana	8.980.065	7.970.477
Skuldabréf fyrirtækja	17.814.506	17.579.596
Veðlán sjóðfélaga.....	23.157.221	15.826.589
Veðlán sjóðfélaga.....	7.412.796	2.522.488
Niðurfærslur skuldabréfa.....	(545.114)	(57.750)
Skuldabréf alls	127.804.621	116.151.923

Skuldabréf flokkuð eftir matsaðferðum:

	31.12.2019	31.12.2018
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	93.124.969	90.809.925
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	15.699.977	12.793.990
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	18.979.676	12.548.007
	127.804.622	116.151.923

Skuldabréfaeign sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild.....	125.152.416	113.917.925
Séreignardeild.....	2.542.504	2.196.776
Tilgreind séreignardeild.....	109.701	37.221

12. Niðurfærslur skuldabréfa

	31.12.2019	31.12.2018
Niðurfærsla í ársbyrjun	57.750	320.042
Niðurfærsla færð út.....	0	(279.377)
Breyting á almennri niðurfærslu á árinu *).....	487.364	17.085
	<u>545.114</u>	<u>57.750</u>

*) Færist með öðrum gjöldum í ársreikningi

13. Skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum

Í lok árs 2019	Í íslenskum	Í erlendum	Samtals
	krónum	gjaldmiðlum	
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	41.473.213	80.237.315	121.710.528
Skuldabréf.....	126.696.212	1.108.409	127.804.622
Bundnar bankainnstæður.....	806.862	0	806.862
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0	0	0
	<u>168.976.287</u>	<u>81.345.724</u>	<u>250.322.011</u>

Hlutfallsleg skipting 68% 32% 100%

Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í		
	félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í EUR.....	10.412.909	9.795	12,8%
Í USD	69.059.944	1.095.196	86,2%
Í GBP.....	70	3.419	0,0%
Í SEK.....	764.389	0	0,9%
	<u>80.237.312</u>	<u>1.108.409</u>	<u>100%</u>

Í lok árs 2018	Í íslenskum	Í erlendum	Samtals
	krónum	gjaldmiðlum	
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	38.992.904	60.209.349	99.202.253
Skuldabréf.....	114.682.274	1.469.649	116.151.923
Bundnar bankainnstæður.....	970.887	0	970.887
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	24.714	0	24.714
	<u>154.670.778</u>	<u>61.678.997</u>	<u>216.349.776</u>

Hlutfallsleg skipting 71% 29% 100%

Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í		
	félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í EUR.....	7.417.253	15.610	12,1%
Í USD	52.266.333	1.440.716	87,1%
Í GBP.....	64	13.323	0,0%
Í SEK.....	525.699	0	0,9%
	<u>60.209.349</u>	<u>1.469.649</u>	<u>100%</u>

14. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og tæki	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða í ársbyrjun	211.792	1.252	213.044
Eignfært á árinu	102.181	11.019	113.200
Staða í árslok	313.973	12.271	326.244
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	30.872	1.252	32.124
Afskrift ársins	4.236	0	4.236
Staða í árslok	35.108	1.252	36.360
Bókfært verð			
Bókfært verð í ársbyrjun	180.920	0	180.920
Bókfært verð í árslok	278.866	11.019	289.884
Afskriftarhlutföll	2%	20%	
		Fasteignamat	Vátrygginga- mat
Strandgata 3, Akureyri		198.200	384.917

15. Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum tryggingardeildar:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu samtryggingardeildar í árslok 2019 miðað við 3,5% ársvexti eru áfallnar skuldbindingar umfram eignir 161 milljónir eða 0,1% af skuldbindingum. Heildarskuldbindingar umfram eignir eru 1.636 milljónir og tryggingafræðileg staða því neikvæð um 0,4%. Vísað er í áritun tryggingastærðfræðings varðandi frekari forsendur við matið.

Eignir	31.12.2019	31.12.2018
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok.....	418.031.541	373.382.134
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun.....	373.382.134	326.557.098
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	44.649.407	46.825.036
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok.....	419.667.373	380.187.105
Skuldbindingar í ársbyrjun.....	380.187.105	329.577.663
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	39.480.268	50.609.442
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	5.169.139	(3.784.406)

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum tryggingardeildar árið 2019

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun.....	202.747.846	188.789.336
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	22.180.828	10.950.364
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	12.152.536	10.908.159
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	(6.407.460)	(5.676.389)
Hækkun vegna nýrra tafla um lífslíkur.....	1.503.597	1.560.392
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	(2.461.416)	(3.784.015)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	229.715.930	202.747.846

16. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í erlendum og innlendum framtakssjóðum. Greiðslur vegna skuldbindinganna geta að hámarki numið 27.321 milljón króna. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðnum þegar fjárfestingarnar eru seldar aftur.

17. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

17.1 Áhættustefna, skipulag og markmið áhættustýringar

Í daglegri starfsemi sinni sem lífeyrissjóður stendur sjóðurinn frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að gera sér grein fyrir þeim áhættum sem fylgja starfseminni og að fullnægjandi áhættustýring sé ávallt til staðar. Til að mæta þessari kröfu hefur sjóðurinn mótað sérstaka áhættustefnu og áhættustýringarstefnu, þar sem áhætta er skilgreind, helstu áhættuþáttum lýst og gerð grein fyrir skipulagi og framkvæmd áhættustýringar. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að móta og samþykka áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgjist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt. Hluti af áhættustefnu er áhættuáætlun sem sett er upp í fjárfestingarstefnu sjóðsins, þar er áhættuþol sjóðsins metið og töluleg markmið sett um áhættu og hvernig takmörk um áhættu eru nýtt í einstökum flokkum eigna. Í áhættustýringarstefnu er hins vegar fjallað um hvernig áhætta er metin og hvernig fylgst er með að áhættuviðmið séu haldin og hvernig eftirliti er háttað. Lagt er mat á mikilvægi áhættuflokka, eftirlitsaðgerðir eru skilgreindar og sett fram dagskrá áhættustýringar, þar sem eftirlitsaðgerðir eru tímasettar, hver ber ábyrgð og hvaða skýrslum skuli skilað. Í lögum er lögð sú skylda á lífeyrisjóði að framkvæma eigið áhættumat en samkvæmt reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða er tilgreint að matið skuli framkvæmt a.m.k. árlega. Stjórn, framkvæmdarstjóri og áhættustjóri eiga að taka virkan þátt í gerð eigin áhættumats en framkvæmd þess er í höndum tveggja síðast nefndu. Stjórn er skilað reglulegum skýrslum um framkvæmd áhættustýringar, auk skýrslna um hlítinu við lög, reglur og stefnu sjóðsins. Fjárfestingum og raunar allri starfsemi fylgir áhætta. Til að ná markmiðum sínum þarf sjóðurinn að taka áhættu. Áhættustýring felst í því að stýra áhættu þannig að hún verði innan þeirra marka sem starfseminni hefur verið sett.

17.2 Helstu flokkar áhættu í starfsemi sjóðsins

Lífeyrstryggingaráhætta:

Með lífeyrstryggingaráhættu er átt við hættuna á því að skuldbindingar sjóðsins vaxi umfram eignir og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga. Helstu áhættuþættir í þessum flokki eru: skerðingaráhætta og lýðfræðileg áhætta, en einnig má nefna áhættur eins og iðgjaldaáhættu og lausafjáraáhættu. Skerðingaráhætta er hættan á því að skerða þurfi lífeyrisréttindi sjóðfélaga. Lýðfræðileg áhætta er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyrisloforðum sjóðsins breytist á þann veg að lífeyrir reynist lakari en áætlanir gera ráð fyrir. Fylgst er með tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins með mánaðarlegum könnunum og árlega framkvæmir tryggingastærðfræðingur sjóðsins tryggingafræðilegt athugun á stöðu hans. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meira en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er lífeyrissjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins til að jafna þann mun. Sama gildir ef munur samkvæmt tryggingafræðilegum athugunum á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga hefur haldist meiri en 5% samfellt í fimm ár. Þar sem að réttindi í sjóðnum breytast í samræmi við ávöxtun á eignum hans tryggir réttindakerfið ákveðna aðlögun eigna og skuldbindinga, sem dregur úr þessari áhættu. Á móti kemur að ávöxtun á eignum sjóðsins hefur bein áhrif á kaupmátt lífeyrisréttinda. Lausafjáraáhætta er fölginn í hættunni á að sjóðurinn eigi ekki laust fé til að standa straum af lífeyrisgreiðslum og rekstri. Hluti af lausafjáraáhættu er seljanleika áhætta eigna, þ.e. hversu auðvelt er að breyta eignum í laust fé. Til að mæta lausafjáraáhættu hefur sjóðurinn sett sér það markmið að eiga á hverjum tíma laust fé til að mæta a.m.k. 2 mánaða útgjöldum vegna lífeyris og rekstrar.

Mótaðilaáhætta:

Mótaðilaáhætta er hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum, t.d. útgefendur skuldabréfa, sjóðfélagar, fyrirtæki og uppgjörshús, standi ekki í skilum (t.d. vegna gjaldbrots) eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega, bæði vegna útlána og kaupa á fjármálalagningum á markaði. Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhættu, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lendi samtímis í vanefndum. Mótaðilaáhætta er metin bæði áður en viðskipti eiga sér stað og síðan í eftirfylgni með vörslu, endurgreiðslu og uppgjöri á fjármálalagningum. Mótaðilaáhætta þ.m.t. útlánaáhætta er stýrt með áreiðanleikakönnunum og lánshæfismati á mótaðilum, mörkum sem sett eru um kröfur á einstaka aðila eða skylda aðila í eignasafni sjóðsins, reglubundinni skýrslugjöf frá mótaðilum og mati á fjárhagstyrk þeirra, eftirfylgni með skilum og innheimtuáðgerðum, auk reglna um áhættuflokkun viðskiptamanna og varúðarniðurfærslur. Gerð er grein fyrir þróun mótaðilaáhættu í reglubundinni skýrslugjöf til stjórnar.

Fjárhagsleg áhætta:

Með fjárhagslegri áhættu er átt við hættuna á því að fjárhagslegar eignir sjóðsins rýrni í verði og að tekjur af þeim verði lakari en væntingar stóðu til. Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans og áhætta er háð sveiflum á fjármálamörkuðum. Fjárhagsleg áhætta markast af þeim eignaflokkum sem sjóðurinn fjárfestir í og hvernig eignasafn hans er saman sett.

Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta) lýtur fyrst og fremst að fjárhagslegum atriðum í starfsemi sjóðsins, þ.e. hættu á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsvirði liða innan og utan efnahagsreiknings, þar á meðal vegna breytinga á vöxtum, uppgreiðslu- og endurfjárfestingaráhættu, gengi gjaldmiðla, verðbólgu og breytinga á virði fjáreigna. Þessi áhætta getur leitt til neikvæðra áhrifa á rekstur og/eða efnahag, bæði vegna aðgerða eða atburða innan sjóðsins eða utan hans. Neikvæð áhrif á rekstur og efnahag geta dregið úr möguleikum lífeyrissjóðsins til að framfylgja stefnu og ná markmiðum sínum. Fjárhagslegri áhættu er fyrst og fremst stýrt með því að fjárfesta í mismunandi flokkum eigna, sem hegða sér misjafnlega við mismunandi markaðsaðstæður, og dreifa þannig áhættu. Í fjárfestingastefnu sjóðsins og stefnum einstakra undirsafna eru fjölmörg ákvæði sem sett eru í þeim tilgangi að stýra áhættu. Þar eru sett markmið um eignasamsetningu, ákvarðaðar viðmiðunarvísitölur sem tekið er mið af við stýringu eigna og vikmörk sett um frávik frá viðmiði. Sett er fram sérstök áhættuáætlun, þar sem tilgreind eru markmið áhættu mæld sem staðalfrávik ávöxtunar og hvernig það er útfært niður á einstaka eignaflokka, markmið um áhættulækkun sem áhættudreifing á að skila, markmið um árangurshlutfall, hermiskekkju, vágildi (VaR) og fleiri áhættumælikvarða. Mælingar á markaðsáhættu eru gerðar með reglulegu millibili og skilar áhættustjóri mánaðarlegum skýrslum til stjórnar um það efni og ítarlegri skýrslum ársfjórðungslega. Brugðist er við með breytingum á eignasamsetningu þróist þessir mælikvarðar á þann veg að hættu sé á að áhætta fari út fyrir markmiðsáhættu sjóðsins.

Rekstraráhætta:

Rekstraráhætta lýtur fyrst og fremst að starfsemi lífeyrissjóðsins. Starfsemin skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum, reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins. Stefnt skal að sem mestri hagkvæmni í rekstri þannig að sem mestar líkur séu á að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Sjóðnum skal stjórnað með heiðarleika, ráðvændni og góða starfshætti að leiðarljósi. Rekstrar- og umhverfisáhætta er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni sem rekja má til ófullnægjandi eða ónothæfra innri verkferla, starfsmanna, sviksemi, orðspors, upplýsingakerfa eða til ytri atburða. Til að stýra rekstraráhættu hefur sjóðurinn sett sér margvíslegar reglur sem gilda um starfsemi hans, þ.m.t. starfsreglur stjórnar, síðareglur, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um heimildir þ.m.t. ítarlegar reglur um heimildir til fjárfestinga. Í skipulagi eru sett skýr starfs- og ábyrgðarsvið, aðgreining starfa er afmörkuð með ítarlegum starfslýsingum og verkferlum. Reglubundin fundahöld eru með starfsmönnum, þ.m.t. starfsmannasamtöl, sjóðurinn hefur sérstaka starfsdaga þar sem farið er yfir öll svið starfseminnar og boðið upp á þjálfun og námskeiðahald. Sjóðurinn leggur áherslu á góðan og jákvæðan starfsanda, að sjóðurinn sé eftirsóknarverður vinnustaður, boðleiðir séu stuttar og að strax sé brugðist við vandamálum sem lúta að starfsmönnum og velferð þeirra. Beitt er virku innra eftirliti og gerðar eru margháttaðar kannanir á öllum helstu þáttum í starfsemi sjóðsins og er niðurstöðum slíkra kannana skilað til endurskoðunarnefndar og stjórnar sjóðsins.

17. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)**17.3 Næmnigreining áhættuþátta:**

Í töflunni hér fyrir neðan er reynt að meta hver áhrif möguleg áföll geta haft á efnahag og afkomu sjóðsins. Settir eru upp þrjú möguleikar með stigvaxandi breytingum vegna hvers áhættuþátta sem tiltekinn er og sýnt hvaða áhrif breytingin hefur á afkomu og efnahag sjóðsins. Um er að ræða "hvað-ef" aðferðafræði, þar sem ekki er tekið tillit til innbyrðis fylgni milli áhættuþátta. Áfallastigum er skipt niður í hóflegt, miðlungs og mikið áfall og er sýnd magnbreyting á hverju stigi. Gerð er grein fyrir hverjum áhættuþætti í tveimur línum. Fyrri línan sýnir breytingu á áhættuþætti og sú síðari áhrif breytingarinnar á sjóðinn:

Áhættuþáttur /stærð efnahagsáfalls	Hóflegt	Miðlungs	Mikið
Vaxtahækkun á innlendum markaði	0,5%	1,0%	2,0%
Afkoma sjóðsins, vegna vaxtahækkunar	-1,4%	-2,8%	-5,7%
Styrking krónu, bæði gagnvart USD og EUR	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna styrkingar krónu	-1,6%	-3,2%	-6,4%
Hlutabréf lækka, bæði innlend og erlend	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna lækunar hlutabréfa	-1,8%	-3,7%	-7,4%
Tap vegna skuldaráhættu í safni annarra markaðsskuldabréfa	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna afskrifta á öðrum markaðsskuldabréfum	-0,8%	-1,6%	-3,3%

18. Atburðir eftir lok reikningskiladags og önnur mál

Frá lokum reikningsársins hafa hlutabréf í eignasafni Stapa lækkað töluvert í verði í kjölfar áhrifa Covid-19 veirunnar. Þannig hafa skráð hlutabréf í safni sjóðsins lækkað um 15-25% frá áramótum mælt í krónum. Lágt áhættustig sjóðsins og dreifð eignasamsetning hafa dregið úr áhrifum þessa á eignasafnið í heild. Óúrskurðuð réttindi í réttindakerfi Stapa þróast að mestu í takti við breytingu á eignavísitölu sjóðsins. Því munu breytingar á eignaverði hafa minni áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar en ella.

Frá lokum reikningsársins hefur dómur fallið í Héraðsdómi í einu dómsmáli á hendur sjóðnum og er það eina dómsmálið sem sjóðurinn á aðild að. Málið snýst um túlkun sjóðsins á hugtakinu tekjur við ákvörðun örorkulífeyris. Sjóðfélaginn sem höfðaði málið telur túlkun sjóðsins ekki lögretta þar sem hún sé of rúm. Hefði sjóðurinn tapað dómsmálinu eða fallist á sjónarmið sjóðfélagsans hefði sú niðurstaða verið fordæmisgefandi fyrir aðra sjóðfélaga í sambærilegri stöðu og hefði þá mátt búast við að neikvæð heildaráhrif málsins á fjárhagsstöðu sjóðsins gætu orðið um 150 milljónir. Dómur Héraðsdóms var Stapa í vil. Stefnandi hefur sótt um áfrýjunarleyfi til Landsréttar en niðurstaða þeirrar umsóknar liggur ekki fyrir við gerð ársreikningsins. Vegna óvissu um niðurstöðu hefur ekkert verið fært í ársreikningi vegna þessa.

Kennitölur	2019	2018	2017	2016	2015
Tryggingadeild:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-0,39%	-1,79%	-0,92%	-1,54%	0,42%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-0,07%	-0,18%	-1,05%	-3,18%	-0,62%
Hrein raunávöxtun *).....	9,98%	1,46%	5,21%	-0,13%	9,18%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár *).....	5,06%	4,13%	3,99%	3,76%	4,00%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár *).....	4,14%	2,73%	1,22%	0,62%	1,35%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	37,9%	35,4%	34,2%	34,8%	35,1%
Skráð skuldabréf	45,1%	49,3%	50,5%	51,1%	49,4%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	11,1%	10,5%	10,7%	10,3%	12,1%
Óskráð skuldabréf	6,3%	4,4%	3,6%	3,0%	2,1%
Bundnar bankainnstæður	0,3%	0,4%	0,6%	0,8%	1,3%
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	68%	71%	74%	76%	75%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	32%	29%	26%	24%	25%
Fjöldi virkra sjóðfélaga:	15.200	15.086	14.486	13.903	13.348
Fjöldi sjóðfélaga í árslok:	91.086	89.433	87.292	85.711	87.446
Fjöldi lífeyrisþega:	10.261	9.620	9.059	8.559	8.094
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	70,8%	70,6%	68,9%	67,4%	65,6%
Örorkulífeyrir	24,4%	24,4%	25,7%	26,9%	28,4%
Makalífeyrir	4,0%	4,3%	4,6%	4,7%	4,9%
Barnalífeyrir	0,7%	0,7%	0,8%	0,9%	1,0%
Stöðugildi:	18,5	18,3	15,0	14,0	13,5
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	12.767.235	12.132.361	10.530.438	9.361.927	8.547.008
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	6.490.615	5.901.037	5.537.254	5.224.018	5.000.038
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	28.518.417	10.311.995	14.110.442	4.050.526	19.874.437
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	397.833	439.821	388.395	326.571	287.626
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	34.397.203	16.103.498	18.715.231	7.861.864	23.133.781
Lífeyrisbyrði	50,8%	48,6%	52,6%	55,8%	58,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	3,1%	3,6%	3,7%	3,5%	3,4%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna *)	13,1%	4,8%	6,9%	2,1%	10,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,17%	0,20%	0,19%	0,17%	0,16%

*) Hrein raunávöxtun er reiknuð af hreinum fjárfestingatekjum að fráregnum rekstrarkostnaði og öðrum gjöldum. Í útreikningum á hreinum fjárfestingatekjum sem hlutfalli af meðalstöðu eigna hafa önnur gjöld verið dregin frá fjárfestingatekjum. Fast verðlag miðast við breytingar á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.

Kennitölur	2019	2018	2017	2016	2015
Séreignardeild:					
Hrein raunávöxtun - Innlána safnið.....	0,20%	-0,35%	2,44%	2,55%	2,69%
Hrein raunávöxtun - Varfærna safnið.....	11,27%	-0,19%	6,15%	1,33%	7,87%
Hrein raunávöxtun - Áráðna safnið.....	14,93%	-0,72%	5,34%	-0,20%	8,05%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Innlána safnið.....					
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Varfærna safnið.....	1,50%	2,03%	2,67%	2,68%	2,75%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Áráðna safnið.....	5,20%	3,93%	4,85%	4,44%	5,07%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Áráðna safnið.....	5,33%	3,81%	4,80%	4,95%	4,95%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Varfærna safnið.....					
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Áráðna safnið.....	5,71%	5,68%	6,56%	6,61%	7,71%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Áráðna safnið.....	5,32%	5,00%	5,99%	5,99%	7,42%
Séreignardeild, öll söfn:					
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	56,3%	55,4%	48,9%	45,1%	33,2%
Skráð skuldabréf	43,7%	44,6%	47,9%	51,3%	62,6%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	3,2%	3,6%	4,2%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	78,4%	78,7%	73,1%	84,2%	78,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	21,6%	21,3%	26,9%	15,8%	21,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	15,2%	3,1%	7,4%	3,0%	9,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Deildaskipt yfirlit yfir breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2019

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Iðgjöld								
Iðgjöld sjóðfélaga	176.813	162.787	33.258	27.893	70.495	54.897	73.059	79.998
Iðgjöld launagreiðenda	124.676	115.225	23.609	23.421	55.181	47.820	45.886	43.983
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(77.306)	(126.311)	39.380	44.440	2.903	(49.980)	(119.589)	(120.771)
	224.182	151.701	96.246	95.753	128.579	52.737	(643)	3.210
Lífeyrir								
Heildarfjárhæð lífeyris	174.313	211.732	61.773	96.117	100.726	101.005	11.814	14.610
Hreinar fjárfestingartekjur								
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	684.016	9.622	133.934	(1.237)	550.083	10.859	0	0
Hreinar tekjur af skuldabréfum	201.310	143.286	67.311	47.277	133.999	96.009	0	0
Vaxtatekjur af handbæru fé	18.503	15.346	2.620	1.103	4.268	1.867	11.616	12.377
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	1.209	1.062	1.090	230	40	770	79	62
Fjárfestingargjöld	(4)	0	(2)	0	(2)	0	0	0
	905.035	169.316	204.953	47.373	688.387	109.505	11.695	12.439
Rekstrarkostnaður								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	30.213	27.238	7.543	6.793	20.591	18.317	2.079	2.128
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	924.691	82.046	231.883	40.217	695.650	42.919	(2.841)	(1.089)
Hrein eign frá fyrra ári	5.497.680	5.415.634	1.369.291	1.329.075	3.696.256	3.653.337	432.133	433.222
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	6.422.372	5.497.680	1.601.174	1.369.291	4.391.906	3.696.256	429.292	432.133

Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2019

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Eignir								
Fjárfestingar								
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	3.277.438	2.728.933	656.810	596.657	2.620.628	2.132.276	0	0
Skuldabréf	2.542.504	2.196.776	883.263	728.884	1.659.241	1.467.892	0	0
	<u>5.819.942</u>	<u>4.925.709</u>	<u>1.540.073</u>	<u>1.325.541</u>	<u>4.279.869</u>	<u>3.600.168</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Kröfur								
Kröfur á launagreiðendur	29.694	31.740	3.932	4.033	9.208	10.974	16.554	16.733
Handbært fé	<u>572.736</u>	<u>540.232</u>	<u>57.169</u>	<u>39.717</u>	<u>102.829</u>	<u>85.114</u>	<u>412.738</u>	<u>415.401</u>
Eignir samtals	<u>6.422.372</u>	<u>5.497.680</u>	<u>1.601.174</u>	<u>1.369.291</u>	<u>4.391.906</u>	<u>3.696.256</u>	<u>429.292</u>	<u>432.134</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>6.422.372</u>	<u>5.497.680</u>	<u>1.601.174</u>	<u>1.369.291</u>	<u>4.391.906</u>	<u>3.696.256</u>	<u>429.292</u>	<u>432.133</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2019

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Inngreiðslur								
Iðgjöld	226.228	138.848	96.348	93.989	130.346	48.549	(465)	(3.691)
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	19.712	16.408	3.710	1.333	4.307	2.636	11.695	12.439
	<u>245.941</u>	<u>155.256</u>	<u>100.058</u>	<u>95.322</u>	<u>134.653</u>	<u>51.185</u>	<u>11.230</u>	<u>8.748</u>
Útgreiðslur								
Lífeyrir	174.313	211.732	61.773	96.117	100.726	101.005	11.814	14.610
Rekstrarkostnaður	30.213	27.238	7.543	6.793	20.591	18.317	2.079	2.128
Aðrar útgreiðslur	4	0	2	0	2	0	0	0
	<u>204.529</u>	<u>238.970</u>	<u>69.318</u>	<u>102.910</u>	<u>121.319</u>	<u>119.323</u>	<u>13.893</u>	<u>16.738</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	41.411	(83.714)	30.740	(7.588)	13.334	(68.137)	(2.663)	(7.990)
Fjárfestingarhreyfingar								
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	21.186	21.045	4.143	4.352	17.044	16.692	0	0
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(728.195)	(1.341.938)	(126.582)	(366.548)	(601.613)	(975.389)	0	0
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	842.519	1.080.128	196.220	230.858	646.299	849.270	0	0
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	207.834	119.932	75.662	39.177	132.172	80.755	0	0
Keypt skuldabréf	(352.252)	(110.492)	(162.730)	(55.805)	(189.522)	(54.687)	0	0
Seld skuldabréf	0	365.627	0	129.071	0	236.555	0	0
Endurgreidd bundin innlán	0	160.012	0	0	0	0	0	160.012
	<u>(8.907)</u>	<u>294.314</u>	<u>(13.287)</u>	<u>(18.894)</u>	<u>4.380</u>	<u>153.196</u>	<u>0</u>	<u>160.012</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	32.504	210.600	17.453	(26.482)	17.715	85.059	(2.663)	152.023
Handbært fé í upphafi árs	540.232	329.632	39.717	66.199	85.114	55	415.401	263.378
Handbært fé í lok árs	572.736	540.232	57.169	39.717	102.829	85.114	412.738	415.401

Stjórnarháttayfirlýsing

Tilgangur

Góðir stjórnarhættir eru að mati Stapa lífeyrissjóðs forsenda þess að starfsemi sjóðsins sé árangursrík og að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Með góðum stjórnarháttum vill sjóðurinn leggja grunn að vönduðum og faglegum vinnubrögðum og góðum og uppbyggilegum samskiptum við sjóðfélaga og launagreiðendur sem greiða iðgjöld til sjóðsins. Þannig er stuðlað að trausti í samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur, viðskiptamenn og aðra þá sem samskipti eiga við sjóðinn. Hluti af góðum stjórnarháttum er að stefna að því að þjónusta sjóðsins sé ávallt til fyrirmyndar, hann ráði yfir öflugri upplýsingatækni og stuðli að gagnsæi í starfsemi sinni með því að veita góðar og áreiðanlegar upplýsingar.

Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs

Samkvæmt lögum er öllum launamönnum og þeim sem stunda atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi, rétt og skylt að tryggja sér lífeyrisréttindi með aðild að lífeyrissjóði frá 16 ára aldri til 70 ára aldurs. Þessari skyldutryggingu lífeyrisréttinda er ætlað að veita lágmarks tryggingavernd á þeim tímabilum ævinnar, þegar launatekna nýtur ekki við. Auk þessa gera lögin ráð fyrir því að einstaklingar geti safnað viðbótarlífeyrissparnaði til að stuðla að meiri sveigjanleika við starfslok eða rýmri fjárráðum á eftirlaunaárunum. Markmið laganna er að stuðla að tryggari fjárhagslegri framtíð starfandi fólks með því að byggja upp lífeyrisréttindi á starfsævinni. Stapi lífeyrissjóður er deildaskiptur sjóður, sem bæði veitir skyldutryggingu og býður upp á viðbótarlífeyrissparnað. Tryggingadeild sjóðsins sinnir skyldutryggingu lífeyrisréttinda og séreignardeildir hans bjóða upp á mismunandi sparnaðarleiðir í viðbótarlífeyrissparnaði.

Hlutverk Stapa er að stuðla að fjárhagslegu öryggi sjóðfélaga sinna, maka þeirra og barna. Þetta gerir sjóðurinn með því tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins, þegar þeir láta af störfum að lokinni starfsævi eða verða fyrir áföllum vegna fráfalls eða skertrar starfsorku. Starfsemi sjóðsins felst í að taka við iðgjöldum frá sjóðfélögum, ávaxta þau og endurgreiða í formi lífeyris.

Lög og reglur um stjórnarhætti sem Stapi lífeyrissjóður fylgir

Stapi lífeyrissjóður starfar samkvæmt starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu. Sjóðurinn starfar eftir gildandi lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Stapi er eftirlitsskyldur aðili í samræmi við lög nr. 87/1998 um eftirlit með fjármálastarfsemi. Ýmis önnur lög taka til þátta í rekstri sjóðsins, auk reglugerða sem settar eru samkvæmt lögum, sem og reglur og leiðbeinandi tilmæli sem Fjármálaeftirlitið hefur sett um starfsemi lífeyrissjóða.

Þessu til viðbótar hefur sjóðurinn sjálfur sett sér reglur til að sinna hlutverki sínu sem best, s.s. starfsreglur stjórnar, skilgreiningu á óvenjulegum og mikilsháttar ráðstöfunum, reglur um lykilstarfsmenn, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, siðareglur, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um upplýsingagjöf til sjóðfélaga, reglur um fjárfestingarráð og heimildir þess og samskipti við framkvæmdastjóra og stjórn, reglur um endurskoðunarnefnd, reglur um varnir gegn peningabætti, auk fleiri reglna sem taka til einstakra þátta í starfsemi sjóðsins. Yfirlit yfir reglur um starfsemi sjóðsins má finna á heimasíðu hans www.stapi.is.

Stjórnarháttayfirlýsing

Hlutverk stjórnar og skipulag Stapa lífeyrissjóðs

Samkvæmt lögum ber stjórn Stapa lífeyrissjóðs ábyrgð á að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög, reglugerðir og samþykktir sjóðsins. Stjórn sjóðsins skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Hún skal móta fjárfestingarstefnu, móta innra eftirlit, skjalfesta eftirlitsferla og móta eftirlitskerfi sem gera sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn sjóðsins hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá stjórn sjóðsins. Hlutverk stjórnar er að kynna sér, gera sér grein fyrir og móta stefnu um þá áhættu sem fylgir starfsemi sjóðsins, þ.m.t. að setja henni ásættanleg mörk. Hluti þeirrar vinnu felst í að móta sérstaka áhættustefnu, ganga frá áhættuáætlun og móta fjárfestingarstefnu, sem skilað er inn til Fjármálaeftirlits árlega.

Stjórn sjóðsins er kjörin á ársfundi hans og er hún skipuð átta einstaklingum og skulu kynjahlutföll vera jöfn. Kjörnir eru fjórir varamenn og gilda sömu reglur um þá. Stjórnin skipar endurskoðunarnefnd, sem í eiga sæti þrjú einstaklingar, og regluvörð.

Nánari upplýsingar um skipurit Stapa lífeyrissjóðs má finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is.

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á áhættustýringu og innra eftirliti hjá sjóðnum og skal fylgjast með virkni þess. Stjórnin skal móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt.

Stjórnin hefur skipað endurskoðunarnefnd í samræmi við ákvæði 108. gr. laga nr. 3/2006. Endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningskila, fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringar, eftirlit með endurskoðun ársreiknings, mat á óhæði endurskoðenda og endurskoðunarfyrtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðenda eða endurskoðunarfyrtækis, fyrir sjóðinn. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögur til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki. Endurskoðunarnefnd fundar reglulega með innri endurskoðanda, áhættustjóra og eftir atvikum öðrum starfsmönnum sjóðsins og skilar um það skýrslum til stjórnar.

Auk stjórnendaftirlits og eftirlits áhættustjóra hefur stjórnin ráðið innri endurskoðanda sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 og reglum nr. 687/2001 um endurskoðunardeildir og eftirlitsaðila lífeyrissjóða. Innri endurskoðandi sjóðsins er KPMG. Innri endurskoðandi framkvæmir eftirlitsaðgerðir reglulega og skilar um það skýrslum til stjórnar. Innri endurskoðandi starfar í nánu sambandi við endurskoðunarnefnd og áhættustjóra.

Hjá sjóðnum starfar áhættustjóri, sem heyrir beint undir framkvæmdastjóra sjóðsins og hefur milliliðalausán aðgang að stjórn. Áhættustjóri hefur umsjón með allri áhættustýringu og innra eftirliti hjá sjóðnum, þ.m.t. áhættuflokkun og skipulagi áhættustýringar og skal sjá til þess að stjórn sjóðsins og endurskoðunarnefnd hafi sem bestar upplýsingar um alla áhættustýringu og áhættustig, miðað við stefnu og samþykkt verklag. Áhættustjóri hefur yfirumsjón með mótun áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, eigin áhættumati og gerð áhættuáætlunar í samráði við framkvæmdastjóra, skrifstofustjóra og fjárfestingarráð. Áhættustefna, áhættustýringarstefna, eigið áhættumat og áhættuáætlun skulu lagðar fyrir stjórn til samþykktar.

Stjórnarháttayfirlýsing

Lögfræðingur sjóðsins sinnir starfi regluvarðar í samræmi við verklagsreglur sjóðsins um verðbréfavíðskipti og heyrir sem slíkur beint undir stjórn. Öll víðskipti starfsmanna og stjórnar, sem eru tilkynningarskyld, skulu tilkynnt til regluvarðar og hefur hann heimildir til að kalla eftir upplýsingum um víðskipti sjóðsins og úr skattframtölum starfs- og stjórnarmanna. Regluvörður gefur innri endurskoðanda reglulega skýrslu um störf sín, sem síðan eru tilgreind í skýrslu endurskoðanda til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Fjárfestingarstefna og áhættustefna

Stjórn sjóðsins hefur mótað fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn. Fjárfestingarstefnan lýsir stefnu við fjárfestingar og ávöxtun fjár sjóðfélaga. Þarf hún að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu lífeyrissjóða. Fjárfestingarstefna tekur til fjölmargra atriða sem hafa þarf í huga við fjárfestingar. Hún lýsir þeim viðhorfum sem sjóðurinn hefur til fjárfestinga, hvernig fjárfestingarstefna er mótuð, hvert skipulag fjárfestingarstarfseminnar er, hver ávöxtunarmarkmið sjóðsins eru, hvert viðhorf sjóðsins er til áhættu og skilgreinir áhættuþol hans og markmið um áhættutöku. Stefnan skilgreinir í hvaða eignaflokkum sjóðurinn fjárfestir, hvernig eignasöfn eru sett saman, hver lausafjárþörf sjóðsins er til að mæta útgreiðslum, hvaða viðhorf eru til ríkjandi markaðsaðstæðna og hvernig eftirfylgni og upplýsingagjöf er háttað. Nánari upplýsingar um fjárfestingarstefnu Stapa lífeyrissjóðs er að finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is.

Stjórn hefur mótað áhættustefnu, áhættustýringarstefnu og sett sjóðnum eftirlits- og hlítungarskrá. Í þessum reglum er að finna lýsingu á skipulagi sjóðsins, eignastýringar og fjárfestingarstarfsemi, eftirlits og hvernig áhættustýringu sjóðsins og innra eftirliti er háttað, þ.m.t. aðgerðum til að tryggja að starfsemi sjóðsins hlíti þeim lögum og reglum sem um hann eru settar. Í áhættustefnu er öllum helstu áhættuþáttum í rekstri sjóðsins lýst, sem og þeim aðferðum sem hann beitir við að bera kennsl á, mæla og stýra þessum áhættuþáttum. Þar er skilgreind dagskrá um hvenær tiltekin aðgerð skuli framkvæmd, hver ber ábyrgð á framkvæmdinni og hver framkvæmir. Stjórn fær regluleg yfirlit og skýrslur um áhættu sjóðsins, niðurstöðu áhættumælinga og framkvæmd áhættustýringar, auk skýrslna um hlítungu við lög, reglur og stefnu, sem gerir henni kleift að hafa eftirlit með og meta árangur af gildandi áhættustefnu og skilvirkni áhættustýringarinnar. Þá framkvæmir Stapi eigið áhættumat í samræmi við ákvæði reglugerðar 590/2017. Nánari upplýsingar um áhættustefnu Stapa lífeyrissjóðs er að finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is.

Gildi og samfélagsleg ábyrgð

Markmið og gildi

Sjóðurinn hefur skilgreint markmið um starfsemi sjóðsins gagnvart mismunandi hagsmunahópum og þau gildi sem stjórn og starfsmenn sjóðsins eiga að hafa sem leiðarljós í störfum sínum fyrir lífeyrissjóðinn og sjóðfélaga hans.

Samfélagsleg ábyrgð

Stapi lífeyrissjóður telur að samfélagsleg ábyrgð sé mikilvægur þáttur í góðum stjórnarháttum. Stapi gerir sér grein fyrir því að hann hefur áhrif á kjör sjóðfélaga sinna, hann hefur áhrif á þá aðila sem hann fjárfestir í sem og efnahagsleg og félagsleg áhrif á félagssvæði sínu og nærumhverfi. Stapi hefur samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi bæði inn og út á við í störfum sínum og athöfnum í samskiptum sínum við sjóðfélaga, starfsmenn, víðskiptavini, þjónustuaðila og samfélagið í heild. Sjóðurinn hefur mótað sérstaka stefnu sem kölluð er „*Leiðbeiningar og stefnumið um stjórnarhætti, fyrirsvor og*

Stjórnarháttayfirlýsing

---

félagslega ábyrgar fjárfestingar“ þar sem lýst er eigendastefnu sjóðsins og viðhorfum til stjórnarháttá, umhverfis og félagslegrar ábyrgðar. Þá gerðist Stapi á árinu 2017 stofnaðili að íslenskum samtökum um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar, IcelandSIF.

Samskipti við sjóðfélaga

Sjóðurinn hefur sett sér reglur um samskipti við sjóðfélaga. Sjóðurinn sendir sjóðfélögum yfirlit um réttindi sín tvisvar á ári. Sjóðurinn býður auk þess upp á sjóðfélagavef, þar sem sjóðfélagar geta fengið upplýsingar um lífeyrisréttindi sín hjá sjóðnum auk upplýsinga um iðgjaldaskil og aðgang að rafrænum skjölum, sem þeim tengjast. Einnig er þar að finna reiknivélar, þar sem hægt er að reikna út lífeyri miðað við núverandi og væntanleg réttindi sem og greiðslubyrði lána. Þá heldur sjóðurinn úti öflugri heimasíðu, þar sem finna má margháttaðar upplýsingar um sjóðinn og hagsmuni og réttindi sjóðfélaga, þar á meðal hvernig bera á sig að við að sækja um lífeyri o.fl.

Stjórnarháttayfirlýsing

Upplýsingar um stjórnarmenn, endurskoðunarnefnd og framkvæmdastjóra

Stjórn:

Erla Jónsdóttir, fædd 1974. Fulltrúi Samtaka atvinnulífsins. Varamaður frá ársfundi 2014. Tók sæti sem aðalmaður nóvember sama ár, var kjörin í aðalstjórn á ársfundi 2015. Varaformaður stjórnar frá ársfundum 2017 og 2019 og formaður stjórnar frá ársfundi 2018. Erla er óháð Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: B.Sc. í rekstrarfræðum frá Háskólanum á Akureyri
- Starf: Framkvæmdastjóri og eigandi Lausnamið ehf.
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Landssamtökum lífeyrissjóða, stjórnarmaður í Lausnamiðum ehf.

Huld Aðalbjarnardóttir, fædd 1968. Fulltrúi stéttarfélaganna. Kjörin sem aðalmaður á ársfundi 2014. Formaður stjórnar frá ársfundum 2017 og 2019 og varaformaður stjórnar frá ársfundi 2018. Huld er óháð Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: B.ed. frá KHÍ, LMI í stjórnun, próf sem viðurkenndur bókari
- Aðalstarf: Skrifstofu- og fjármálastjóri Skrifstofu stéttarfélaganna á Húsavík
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Þingeyjardeild KEA

Kristín Halldórsdóttir, fædd 1966. Fulltrúi Samtaka atvinnulífsins. Kjörin á ársfundi 2014. Kristín er óháð Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Diploma í rekstrar- og viðskiptafræði, mjólkurtækni- og mjólkurfræðingur
- Starf: Rekstrarstjóri MS á Akureyri
- Önnur trúnaðarstörf: Fulltrúi SA í heilbrigðisnefnd Norðurlands eystra, nefndarmaður í skólanefnd Verkmenntaskólans á Akureyri og situr í Fagráði mjólkuriðnaðarins

Oddný María Gunnarsdóttir, stjórnarmaður, fædd 1955. Fulltrúi stéttarfélaganna. Kjörin í stjórn á ársfundi 2019. Oddný María er óháð Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Sveinspróf í pípulögnum, lokapróf á húsasmiðabraut frá FNV
- Aðalstarf: Þjónustufulltrúi hjá Motus ehf.
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður og hluthafi Með kaffinu ehf.

Sverrir Mar Albertsson, fæddur 1958. Fulltrúi stéttarfélaganna. Kjörinn varamaður á ársfundi 2013. Tók sæti sem aðalmaður í stjórn á árinu 2014. Kjörinn aðalmaður í stjórn á ársfundi 2015. Sverrir Mar er óháður Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Stúdent frá Flensborgarskóla, nám í Læknadeild HÍ, fjölmiðlanám í Carleton University- School of Journalism, nám við HÍ í fjármálastjórn og verkefnastjórnun
- Starf: Framkvæmdastjóri AFLs Starfsgreinafélags
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Útgáfufélagi Austurlands ehf., stjórnarmaður í Námsveri ehf. og ýmis nefndarstörf á vegum AFLs, ASÍ og landssambanda ASÍ

Tryggvi Jóhannsson, fæddur 1973. Fulltrúi stéttarfélaganna. Kjörinn varamaður á ársfundi 2014 og aðalmaður á ársfundi 2015. Tryggvi er óháður Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Grunnskólapróf, ýmis starfstengd námskeið
- Starf: Starfsmaður hjá Þrif og ræstivörum
- Önnur trúnaðarstörf: Formaður í stjórn Matvæla- og þjónustudeildar Einingar-Iðju, stjórnarmaður Einingar-Iðju, situr í trúnaðarráði og í samninganefnd Einingar-Iðju

Stjórnarháttayfirlýsing

Unnar Már Pétursson, stjórnarmaður, fæddur 1965. Fulltrúi Samtaka atvinnulífsins. Kjörinn í stjórn á ársfundi 2018. Unnar Már er óháður Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Cand oecon frá Háskóla Íslands
- Starf: Fjármálastjóri Ramma hf.
- Önnur trúnaðarstörf: Endurskoðunarnefnd Stapa lífeyrissjóðs, Karlsberg ehf. framkvæmdastjóri og meðstjórnandi, Marteinn Haraldsson ehf. framkvæmdastjóri, Primex Medical Investments ehf. framkvæmdastjóri og meðstjórnandi, Primex ehf. meðstjórnandi, Yummy Yummy ehf. stjórnarmaður og Arctic Seafood ltd. stjórnarmaður

Valdimar Halldórsson, fæddur 1973. Fulltrúi Samtaka atvinnulífsins. Kjörinn aðalmaður á ársfundi 2017. Valdimar er óháður Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Stúdentspróf frá Framhaldsskólanum á Húsavík, B.A. í hagfræði frá Háskóla Íslands, M.Sc. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands
- Starf: Framkvæmdastjóri Norðursiglingar hf.
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Íslenskum textíliðnaði hf. (Ístex), stjórnarmaður í Isavia ohf., stjórnarmaður í Willa Franz ehf.

Endurskoðunarnefnd:

Halla Bergþóra Halldórsdóttir, fædd 1966. Halla Bergþóra er óháð Stapa lífeyrissjóði.

- Menntun: Cand oecon frá Háskóla Íslands, sérvið reikningshald og endurskoðun
- Starf: Sviðsstjóri þjónustu- og fjármálasviðs Norðurorku hf.
- Önnur trúnaðarstörf: Endurskoðunarnefnd Sparisjóðs Þórshafnar 2010-2012, stjórnarmaður í Ásprent Stíl ehf., varaformaður stjórnar í Netorku hf. og stjórnarformaður í Vistorku hf.

Unnar Már Pétursson (sjá umfjöllun hér að framan)

Tryggvi Jóhannsson (sjá umfjöllun hér að framan)

Framkvæmdastjóri:

Jóhann Steinar Jóhannsson, fæddur 1982.

- Menntun: Stúdent frá Verkmenntaskólanum á Akureyri af viðskipta- og hagfræðabraut, B.Sc. í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík og M.Sc. í viðskiptafræði frá háskólanum í Lund í Svíþjóð
- Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Bakkastakk slhf. (stjórnarlaun renna til Stapa lífeyrissjóðs) og situr í fastanefnd á vegum Landssamtaka lífeyrissjóða um fjárfestingarumhverfi lífeyrissjóða (ólaunað)

Viðauki 1 - Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Stapi lífeyrissjóður telst til eininga tengdum almannahagsmunum, sbr. lög nr. 3/2006 um ársreikninga og getur því í skýrslu stjórnar upplýsinga sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál í samræmi við gr. 66. d sömu laga.

Viðskiptalíkan

Stapi lífeyrissjóður er lífeyrissjóður fyrir launamenn á almennum vinnumarkaði á svæðinu frá Hornafirði til Hrutafjarðar. Hjá sjóðnum starfa 20 starfsmenn á starfsstöðvum á Akureyri og Neskaupstað. Sjóðurinn starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir. Þannig móttækur sjóðurinn iðgjöld sjóðfélaga, ávaxtar þau og greiðir út eftirlaun, örorku-, maka- og barnalífeyri.

Stefna sjóðsins í samfélagsmálum

Í því skyni að stuðla að góðum stjórnarháttum og m.a. sporna við spillingar- og mútumálum í tengslum við starfsemi sjóðsins er m.a. byggt á eftirfarandi:

- Starfsreglur stjórnar Stapa, samþykktar af stjórn í nóvember 2019
- Verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna með fjármálagerninga, samþykktar af stjórn í september 2018
- Siðareglur fyrir Stapa lífeyrissjóð, samþykktar af stjórn í nóvember 2019
- Reglur fyrir Fjárfestingarráð Stapa lífeyrissjóð, samþykktar af stjórn í janúar 2020
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um heimildir starfsmanna og áritanir, samþykktar af stjórn í október 2019
- Reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, samþykktar af stjórn í nóvember 2017
- Reglur um frávíkaskrár, samþykktar af stjórn í febrúar 2009
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um varnir gegn peningaþvætti, samþykktar af stjórn í júní 2017
- Fjárfestingarferill, samþykktur í stjórn í ágúst 2018
- Ferli vegna bókhalds, samþykkt í stjórn í júní 2017
- Ferli við skráningu iðgjalda og greiðslna, samþykkt í stjórn í nóvember 2017
- Verklagsreglur um lykilstarfsmenn, samþykktar í stjórn í september 2012
- Áhættustefna, samþykkt í stjórn í nóvember 2019
- Leiðbeiningar og stefnumið um stjórnarhætti, fyrirvar og félagslega ábyrgar fjárfestingar, samþykktar í stjórn í nóvember 2015
- Starfsmannastefna, samþykkt í stjórn í janúar 2018
- Reglur um upplýsingagjöf til sjóðfélaga, samþykktar í stjórn í september 2018

Sjóðurinn er ekki aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Principles for Responsible Investments) en notar m.a. slíkar reglur til að meta hegðun fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í m.t.t. samfélagslegra þátta.

Stapi er stofnaðili að íslenskum samtökum um ábyrgðar fjárfestingar, IcelandSIF, sem stofnuð voru á árinu 2017. Tilgangur samtakanna er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábygrgra fjárfestinga og auka umræður um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Sjóðurinn er einn af 23 stofnaðilum sem tók þátt í stofnun samtakanna en á meðal stofnaðila eru fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingafélög. Stjórn og starfsmenn Stapa eru vörsluaðilar lífeyrissparnaðar sjóðfélaga og ber að standa vörð um hagsmuni

Viðauki 1 - Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

þeirra og hafa þá að leiðarljósi í störfum sínum. Í því er meðal annars fólgin sú krafa að sjóðurinn stuðli að því að bestu faglegu viðmið um stjórnarhætti séu í heiðri höfð hjá þeim fyrirtækjum þar sem sjóðurinn fjárfestir eða felur eignastýringu fyrir hönd sjóðsins. Með aðild að IcelandSIF stefnir Stapi að því að verða virkur þátttakandi í umræðu um stjórnarhætti og ábyrgt fyrirvar.

Í reglum sjóðsins, fjárfestingarstefnu, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu og reglubundnum skýrslum til stjórnar sjóðsins er fjallað með skipulegum hætti um ýmsa áhættuþætti í rekstri sjóðsins. Þá inniheldur fjárfestingarstefna sjóðsins vegna ársins 2020 umfjöllun um siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins.

Starfsmannamál

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt starfsmannastefnu fyrir sjóðinn. Þar kemur fram að Stapi leggi áherslu á starfsánægju, gott starfsumhverfi, markvissa fræðslu og þjálfun. Stefnan tiltekur einnig að starfsmenn sjóðsins eru metnir að verðleikum, óháð kynferði, aldri, þjóðerni eða trú. Það er markmið sjóðsins að allir starfsmenn njóti sömu virðingar og hafi jöfn tækifæri til starfa, launa, umbunar, starfsþjálfunar og aðstöðu.

Stapi leitast við að hafa starfsumhverfi, tæki og aðbúnað með bestum hætti á hverjum tíma og tryggja öryggi starfsfólks í vinnu. Sjóðurinn metur reglulega þörf á endurnýjun búnaðar og aðstöðu starfsfólks. Stefna Stapa er að stuðla að heilsusamlegu lífverni starfsfólks, bæði andlegu og líkamlegu og styrkir starfsfólk til líkamsræktar með fjárframlagi.

Í október 2019 framkvæmdi sjóðurinn starfsánægjukönnun til að fylgja eftir framkvæmd starfsmannastefnu og ákvarða áherslur í starfsmannamálum. Stefnt er að því að endurtaka starfsánægjukönnunina með reglulegu millibili til að eiga kost á því að grípa inn í óheillavænlega þróun á upplifun starfsmanna af vinnustað sínum.

Umhverfismál

Stapi hefur tekið í notkun miðlæga aðgangsstýrða prentlausn með það að markmiði að draga úr pappírnotkun sjóðsins. Þá miðar sjóðurinn að því að koma raftækjum sem ekki eru lengur í notkun sjóðsins í endurnýtingu eða endurvinnslu. Lögð er áhersla á að lágmarka og flokka úrgang sem fellur til í starfsemi sjóðsins.